

Odjeljenje za zdravstvo Brčko Distrikt BiH
KLINIČKI PUT PAPA test

Ime i prezime pacijentice	Alergija na lijekove	
Adresa	Broj telefona	
JMB	Tim porodične medicine	Karton pacijentkinje

Ovaj klinički put je namijenjen primjeni kod kontrole brisa – PAPA testa

Na koji način se koristi:

KP je **multidisciplinarni** plan njege, zasnovan na dokazima proisteklim iz istraživanja, koji inkorporira međunarodne i nacionalne kliničke vodiče za pacijentkinje sa karcinomom cerviksa

- Svaka stranica dokumentira aktivnosti ili zadatke koje treba provesti tokom liječenja, u cilju zbrinjavanja pacijentica.
- Kada je aktivnost finalizirana, osoba koja je obavlja se mora potpisati (inicijali) u tabeli koja slijedi. Odgovornost za finaliziranje određenih aktivnosti može biti podijeljena između 2 ili više profesionalnih grupa; stoga aktivnost navedena u jednom odjeljku ne isključuje potpisivanje i neke druge discipline za istu aktivnost, ukoliko je to potrebno.
- Ukoliko je neophodno mijenjati način njege u bilo kojoj fazi kliničkog puta, te navedite na koji način se mijenja njega pacijenta; navedite objašnjenje za odstupanje; opišite aktivnosti koje ste preduzeli kao rezultat na suprotnoj strani, u "odjeljku za odstupanje" koji se nalazi na zadnjoj. Morate potpisati, datirati i evidentirati vrijeme za sva identificirana odstupanja.
- Klinički put bi trebalo koristiti kao vodič za osiguravanje pružanja adekvatne njege, od strane odgovarajuće osobe, u pravo vrijeme i na pravi način. Ne treba ga slijepo pratiti. Uvijek treba koristiti kliničku procjenu.
- Unesite podatke o bilo kakvoj dodatnoj njezi pruženoj pacijentu, koja nije već obuhvaćena kliničkim putem.
- Dokumentacija mora biti tačna i sveobuhvatna kako bi zadovoljila zakonske norme.
- Potrebno je popuniti sve odjeljke..
- KP treba pohraniti u karton pacijenta.
- Ukoliko imate bilo kakvih pitanja u vezi sa korištenjem kliničkog puta, stupite u kontakt sa svojim prvim pretpostavljenim.

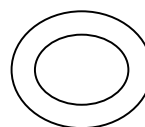
Molimo da obavezno unesete ime i prezime, poziciju, uzorak potpisa, uključujući i inicijale, za buduće reference unutar kliničkog puta.

Ime i prezime (štampanim slovima)	Pozicija	Potpis	Inicijali	Telefon

	Urađeno		Vremenski okvir	Nalaz	Med. sestra/tehničar potpis i datum
	Da	Ne			
Zakazivanje pacijentice					
Evidencija lični podataka i sestrinska anamneza					
Prethodno urađen PAPA test					
Zakazivanje pacijentice kod ginekologa – konsultanta					
Ginekološka ambulanta primarni nivo					
Citološka obrada – Citolog					
Nalaz uredan Informacija timu Porodične medicine					
Nalaz patološki – ginekolog sekundarni nivo					
Dodatne dijagnostičke pretrage					
CIN II i III Informacija timu Porodične medicine					
Daljnja histološka obrada					
Invazivni karcinom					
Tercijarni nivo zdravstvene zaštite					
Netarmakološki tretman					
Informisanje pacijentice o bolesti					
Pušač					
Savjet o značaju redovnih kontrola					
Prijava oboljenja i evidencija registar			1 x godišnje	Datum	
Ginekološki pregled	Komentari i preporuke				

	Urađeno		Nalaz	Ljekar – potpis i datum
	Da	Ne		
Anamneza				
Klinički pregled				
Savjet o promjeni stila života				
			Datum	
Drugi testovi (u skladu sa vodičem)	Datum	Opis		
Dodatni dijagnostički postupci	Datum	Vrijednost		
Biopsija				
Kiretaža				
Konizacija				

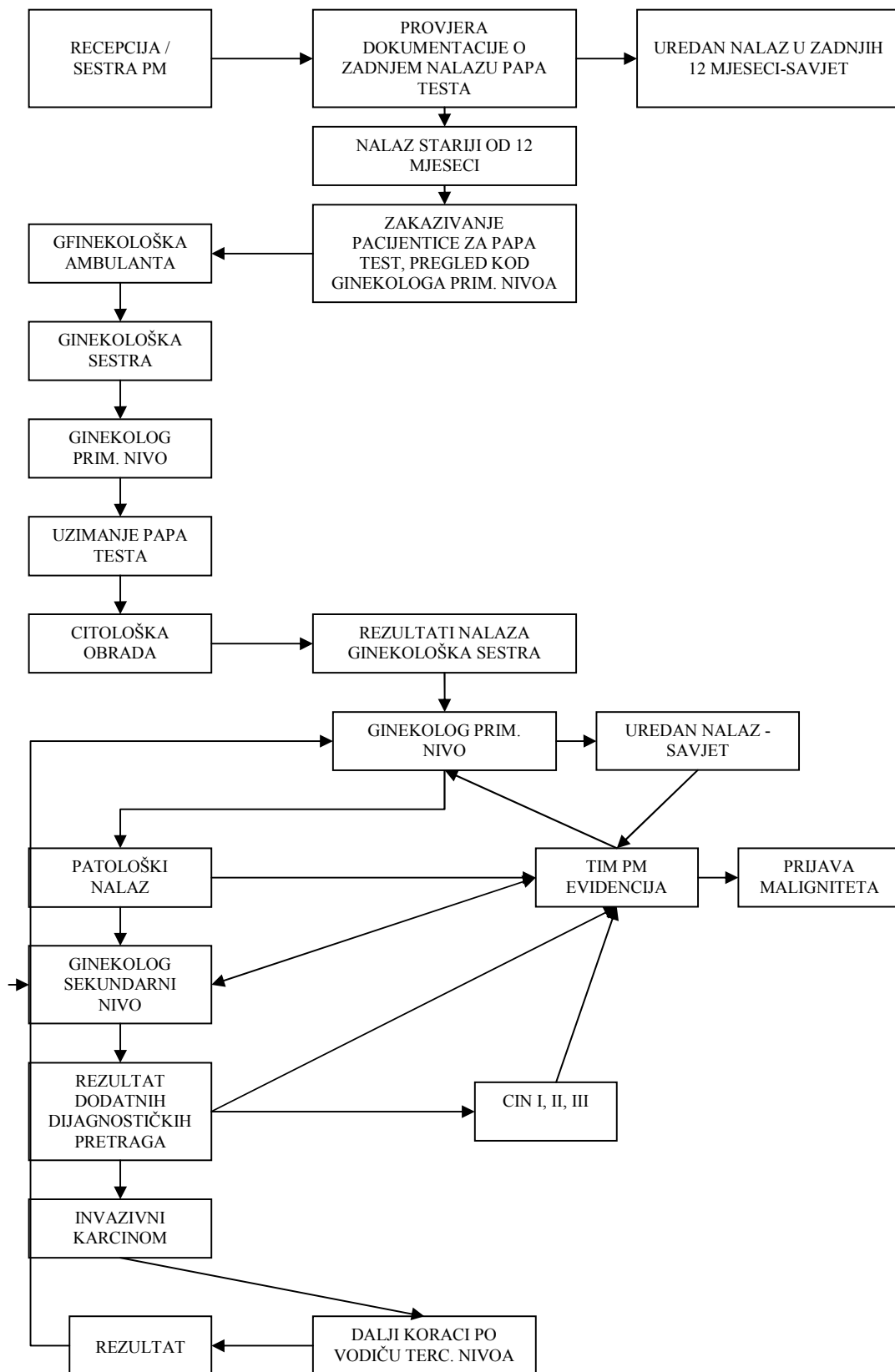
Ilustracija mjesta lezije

Specijalističke konsultacije	DA	NE	Datum		
Upućen na hospitalizaciju			Prema indikacijama		
				Datum upućivanja	
				Datum upućivanja	
Kućna posjeta			Prema indikacijama		
Kućna posjeta Ljekara					
Kućna posjeta patronažne sestre					

Odstupanje	Razlozi odstupanja	Komentar	Potpis

**ODJELJENJE ZA ZDRAVSTVO BRČKO DISTRIKT BiH
KLINIČKI PUT ZA KARCINOM CERVIKSA**

UPUTSTVO ZA PACIJENTICE – PAPA test

Uvod

Ovaj klinički put se bavi uzimanjem i kontrolom brisa vagine sa svrhom praćenja upale, uzročnika infekcije, abnormalnosti ćelija i ranog otkrivanja zloćudnih promjena pacijentkinja u DZ Brčko. Redovna PAPA kontrola smanjuje rizik umiranja od raka grlića materice za 90%. Formular koji imate u ruci je Klinički put koji ima za cilj da Vam pomogne da bolje razumijete razloge za redovno uzimanje brisa i funkciniranje zdravstvenog sistema. Ne sadrži detaljan opis oboljenja ili terapija vezanih uz dato stanje. Takvi detalji su predmet diskusije sa Vašim ljekarom porodične medicine, ginekologom ili medicinskom sestrom. Cijeli proces uvođenja kliničkih puteva se nalazi u pilot-fazi i svi komentari i savjeti su dobrodošli.

PAPA test

Ovaj postupak je u kliničku praksu uveo George Papanicolau 1953. godine, pa se po njemu zove PAPA test. Papa test se sastoji od uzimanja brisa unutarjih genitalnih organa: drvenom špatulom se uzima bris blagim struganjem sa stražnjeg svoda vagine kao i grlića materice, a pomoću drvenog štapića omotanog vatom iz kanala vrata materice. Bris sa špatule i štapića razmaže se na predmetno stakalce i u laboratoriju se posmatra pod mikroskopom i traže se abnormalnosti ćelija.

Ko se testira i kada?

PAPA test se radi na ženama koje nemaju simptoma karcinoma niti nalaze koji ukazuju na postojanje zloćudnih promjena. Test se preporučuje ženama koje su seksualno aktivne ili su napunile 18 godina. Obavezna je kontrola svakih 12 mjeseci prve tri godine, a ukoliko su sva tri uzaspona nalaza uredna, svake 2-3 godine. Radi lakše evidencije samoj ženi preporučuje se da test radi oko njenog rođendana. Test se provodi kada žena nema menstruaciju, najbolje 10-20 dana nakon prvog dana zadnje menstruacije, dakle oko sredine ciklusa. Dva dana prije Papa testa žena treba izbjegavati tuširanje vagine ili umetanje vaginalnih lijekova, spermicidnih pjena, krema ili želea (osim po preporuci ljekara). To je potrebno jer navedeni postupci mogu isprati ili sakriti promijenjene stanice.

Nalaz

U skladu s aktualnom klasifikacijom, nalaz se može opisati kao: uredan, bez promjena ćelija, ali uz upalne promjene i možda vidljive uzročnike upale i abnormalan nalaz. Ukoliko PAPA test ima dvosmislene ili manje abnormalnosti, ljekar može ponoviti test ili napraviti HPV test za utvrđivanje je li potrebna daljnja obrada. Ukoliko PAPA test pokazuje viši stupanj abnormalnosti ljekar može napraviti kolposkopiju, pretragu kod koje se koristi instrument nalik mikroskopu (naziva se kolposkop) za pregled vagine i grlića materice. Ljekar može također uzeti mali komad tkiva grlića materice koji će pregledati patolog. Ovaj se zahvat naziva biopsija i jedini je siguran način za utvrđivanje jesu li te abnormalne stanice zloćudne.

Liječenje

Sastoji se od konzervativnog i/ili operativnog liječenja. Konzervativno znači neoperativno - antibiotsko liječenje pratećih infekcija, opće mjere za jačanje imunološkog sistema i lokalna primjena lijekova. Za vrijeme liječenja obavezan je zaštićeni spolni odnos (kondom) radi prevencije tzv. „ping-pong“ efekta (partneri prenose faktore rizika jedan drugom). Operativne metode se primjenjuju kod težih promjena koje traju duže vrijeme i ne reaguju na konzervativno liječenje. Ljekar odlučuje koliko tkiva maternice treba odstraniti i kojom operativnom metodom. Može se odstraniti samo grlić materice (konizacija) ukoliko su promjene lokalizirane.

Molimo Vas da čuvate i rukujete ovim kliničkim putem na način koji Vam je sugerisao Vaš tim porodične medicine.

**Ovaj projekat je trenutno u pilot-fazi,
svi komentari su dobrodošli.**

Ukoliko imate dodatnih pitanja ili nedoumica molimo Vas da kontaktirate Vaš tim porodične medicine na tel. _____

CIDA/WHO project
Strengthening health systems in BiH with focus on
primary health care/model of family medicine